

BATRACHIUM (DC.) GRAY GENTIES RŪŠYS LIETUVOS TEKANČIUOSE VANDENYSE

Kurklės arba vandeninio vėdryno gentis (*Batrachium* (DC.) Gray) taksonominiu požiūriu yra viena sudėtingiausių vandens augalų grupių. Jų sistematiką apsunkina didelis požymių variavimas, poliploidija ir hibridizacija, vyraujantis vegetatyvinis dauginimasis. Tikslus kurklių rūšių ir jų paplitimo nustatymas labai svarbus ne tik moksliniu požiūriu, bet ir sprendžiant jų apsaugos klausimus. Upių sraunumos su kurklių bendrijomis yra įtrauktos į Europinės svarbos buveinių sąrašą. Lietuvoje kurklės (*Batrachium*) genties rūšių įvairovė nėra nustatyta. Darbe atlikta *Batrachium* (DC.) Gray genties augalų pavyzdžių, saugomų Botanikos instituto (BILAS) ir Vilniaus universiteto (WI) herbariumuose, surinktų 1923 - 2006 metais, revizija. Viso peržiūrėta 250 pavyzdžių, iš kurių 131 – iš tekančių vandenų. Iš jų 36-i pavyzdžiai apibūdinti pirmą kartą, 14-a - perbūdinti į kitas rūšis, 32-iejų pavyzdžių apibūdinimas patvirtintas, 37-i pavyzdžiai neapibūdinti daugiausia dėl netinkamo surinkimo. Remiantis herbariumų duomenimis Lietuvos tekančiuose vandenyse auga 5 *Batrachium* genties rūšys: *B. aquatile* (L.) Dumort., *B. circinatum* (Sibth.) Spach, *B. fluitans* (Lam.) Wimm., *B. penicillatum* Dumort., *B. trichophyllum* (Chaix) Bosch. Arealų analizė ir herbariumų pavyzdžiai patvirtina *B. fluitans* ir *B. penicillatum* paplitimą Lietuvoje. *B. fluitans* Lietuvos teritorijoje yra šiauriniame arealo pakraštyje. Aptinkami du *B. penicillatum* porūšiai: *B. penicillatum* subsp. *pseudofluitans* (be plūduriuojančių lapų) ir *B. penicillatum* subsp. *penicillatum* (su išreikštais plūduriuojančiais lapais). *B. aquatile*, *B. circinatum* ir *B. trichophyllum* rūšys Lietuvos upėse aptinkamos retai ir tik lėtai tekančiuose vandenyse. Klausimas dėl *Batrachium kauffmannii* (Clerc) V. Krecz. Lietuvos upėse lieka atviras.